

УДК 378.147.016:78.071.5

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-26](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-26)

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРАЦІЇ

Тетяна Белінська

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Надійшла до редакції / Received: 5.02.2026 Схвалено до друку / Accepted: 19.03.2026

Анотація

У статті здійснено теоретичне обґрунтування сутності та особливостей формування готовності майбутнього фахівця мистецької освіти до професійної діяльності на засадах інтегративного підходу в умовах сучасного закладу вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена процесами модернізації української освіти, реалізацією Концепції «Нова українська школа», посиленням міждисциплінарних зв'язків та необхідністю підготовки конкурентоспроможного педагога, здатного до творчої, інтегрованої професійної діяльності.

У роботі проаналізовано наукові підходи до розуміння понять «інтеграція» та «інтегративний підхід» у психолого-педагогічній і мистецькій освіті. Визначено, що інтегративний підхід є системою організації освітнього процесу, заснованою на взаємозв'язку, взаємопроникненні та синтезі змісту різних дисциплін, що забезпечує цілісне формування професійних компетентностей майбутнього фахівця мистецької освіти.

Обґрунтовано змістовий і технологічний рівні реалізації інтегративного підходу у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. Наголошено, що міждисциплінарна інтеграція сприяє розвитку інтеграційно-педагогічних умінь, формуванню професійної мобільності, творчого мислення та готовності до викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у закладах загальної середньої освіти.

Особливу увагу приділено практичному досвіду кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського щодо впровадження інтегративного підходу в освітній процес. Розкрито специфіку міжпредметної та міждисциплінарної інтеграції, їх роль у формуванні цілісної професійної готовності майбутнього педагога-музиканта.

Установлено, що інтегративний підхід забезпечує створення єдиного освітнього середовища, сприяє синтезу музично-теоретичних, виконавських, педагогічних і методичних знань та умінь, а також підвищує ефективність професійної підготовки здобувачів мистецьких спеціальностей. Перспективи подальших досліджень пов'язано з уточненням критеріїв сформованості готовності майбутніх учителів мистецтва до інтегрованої професійної діяльності та впровадженням цифрових технологій у мистецьку освіту.

Ключові слова: інтеграція, інтегративний підхід, міжпредметна інтеграція, міждисциплінарна інтеграція, фахівець мистецької освіти, мистецька освіта, Нова українська школа.

UDC 378.147.016:78.071.5

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-26](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-26)

DEVELOPING THE READINESS OF FUTURE ART EDUCATION SPECIALISTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY BASED ON INTEGRATION

Tetiana Belinska

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine

Abstract

The article provides a theoretical justification of the essence and features of the formation of the readiness of a future specialist in art education for professional activity on the basis of an integrative approach in a modern higher education institution. The relevance of the study is due to the processes of modernization of Ukrainian education, the implementation of the Concept "New Ukrainian School", the strengthening of interdisciplinary ties and the need to train a competitive teacher capable of creative, integrated professional activity.

The paper analyzes scientific approaches to understanding the concepts of "integration" and "integrative approach" in psychological and pedagogical and art education. It is determined that the integrative approach is a system of organizing the educational process, based on the interconnection, interpenetration and synthesis of the content of various disciplines, which ensures the holistic formation of professional competencies of a future specialist in art education.

The content and technological levels of implementing the integrative approach in the professional training of future teachers of music are substantiated. It is emphasized that interdisciplinary integration contributes to the development of integration and pedagogical skills, the formation of professional mobility, creative thinking and readiness to teach the integrated course "Art" in secondary education institutions.

Particular attention is paid to the practical experience of the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education named after Vitaliy Gazinsky of the Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University regarding the implementation of an integrative approach in the educational process. The specifics of interdisciplinary and interdisciplinarity integration, their role in the formation of a holistic professional readiness of a future teacher-musician are revealed.

It is established that the integrative approach ensures the creation of a single educational environment, promotes the synthesis of music-theoretical, performing, pedagogical and methodological knowledge and skills, and also increases the effectiveness of professional training of applicants for artistic specialties. Prospects for further research are related to clarifying the criteria for the formation of readiness of future art teachers for integrated professional activity and the introduction of digital technologies into art education.

Keywords: : integration, integrative approach, cross-curricular integration, interdisciplinary integration, arts education specialist, arts education, New Ukrainian School.

Постановка наукової проблеми. Інтеграційні процеси на різних рівнях й у різних сферах суспільного життя – ознака часу, але найбільш актуальними та затребуваними вони є в соціальному інституті освіти. З урахуванням особливостей сучасного інформаційного світу, розвитку науки, а також ролі й значення освіти як одного з найефективніших та найінтенсивніших шляхів входження людини у світ науки й культури, стратегічні завдання реформування змісту освіти в Україні передбачають необхідність побудови освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу та організації його як цілеспрямованого процесу

навчання і виховання в інтересах особистості, суспільства й держави.

За реалізації Концепції «Нова українська школа» (2016) освітянська спільнота отримала творчі модернізаційні виклики, за яких видозмінюється професійна місія педагога. Однією з важливих функцій вчителя Нової української школи є забезпечення інтегрованості змісту (внутрішньопредметної і міжпредметної) на основі ключових компетентностей тощо (Нова українська школа, 2016). У зв'язку з цим проблема інтегративного підходу в навчально-виховному процесі закладу вищої освіти (ЗВО) набуває

сьогодні соціально-педагогічного та стратегічного значення.

Різноманіття технологій навчання, тенденцій і перспектив розвитку освітнього середовища, вимога відповідності професійної освіти європейським стандартам, стрімке зростання обсягу інформації, все це вимагає від викладачів пошуку можливостей теоретичного обґрунтування і практичної реалізації комплексних підходів щодо оптимізації освітнього процесу (Белінська, Ковальова, 2025).

Інтегрована підготовка фахівця мистецької освіти у ЗВО, як процесу та кінцевого результату навчання, неможлива без інтегративного підходу в контекст навчального змісту. Даний підхід забезпечить готовність до інтегрованої моделі професійної діяльності. Тому на даному етапі, доцільно розглянути питання інтегративного підходу в навчально-виховному процесі закладу вищої освіти. Саме інтеграція освітньої діяльності є однією з пріоритетних проблем у системі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Грунтовний аналіз широкого кола джерел і наукових праць з досліджуваної проблеми, практичного досвіду впровадження інтегративного підходу дав змогу виявити низку суперечностей: між соціальним замовленням щодо якості професійної підготовки майбутніх фахівців та їх практичною неготовністю до професійної діяльності; між інтегративним характером вимог, що висуваються до майбутнього фахівця, і недостатньою розробленістю теоретико-методологічних засад професійної підготовки майбутніх фахівців; між великим обсягом інформації, що продукується суспільством в умовах інтеграції освіти і реальними умовами її засвоєння у закладі вищої освіти; між інтегративним характером сучасної освіти й відсутністю відповідної йому системи формування інтегративних характеристик усіх учасників освітнього процесу, їхньої готовності до індивідуальної творчої діяльності.

Істотний науковий внесок у розроблення теоретико-методологічних основ інтегративного підходу в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти досліджували М. Адамко, О. Антонова, Н. Божко, О. Вошук, І. Гузій, А. Коломієць, О. Надутенко, М. Опачко, Н. Подопрігора, Ю. Прищупа, З. Хитра та ін.

Проблема інтеграції в освіті та підготовки майбутніх педагогів до інтегрованої професійної діяльності має ґрунтовне теоретико-методологічне підґрунтя. Загальні філософські, психолого-педагогічні та культурологічні аспекти інтеграції в освітньому процесі висвітлено у працях вітчизняних і зарубіжних учених, які наголошують на необхідності цілісного розвитку особистості та взаємозв'язку різних сфер пізнання (Бех, 2015; Коменський, 2018). Питання модернізації мистецької освіти, впровадження поліхудожнього підходу та синестезійного сприйняття мистецтва розкрито у дослідженнях Л. Масол (Масол, 2020), яка акцентує увагу на проектуванні художньо-освітнього простору як середовища творчої самореалізації учнів і педагогів.

Вагомий внесок у дослідження професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін здійснили Г. Падалка (Падалка, 2008), яка обґрунтувала теоретичні та методичні засади педагогіки мистецтва, та О. Шевнюк (Шевнюк, 2012), котра досліджувала культурологічний підхід у системі вищої мистецької освіти. Аспекти формування інтегративної компетентності, професійної мобільності та адаптації майбутніх педагогів до сучасного соціокультурного середовища висвітлено у працях О. Олексюк та М. Ткач (Олексюк, Ткач, 2019). Обливу увагу технологіям формування готовності майбутніх фахівців до інтегрованої професійної діяльності приділено у наукових розвідках Т. Белінської (2021), яка розглядала можливості освітньої інтеграції для розвитку професійної компетентності, творчого потенціалу та інноваційного мислення студентів мистецьких спеціальностей..

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні сутності, структури та особливостей формування готовності майбутнього фахівця мистецької освіти до професійної діяльності на засадах інтеграції в умовах сучасного закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Оновлення змісту музичної освіти у напрямі інтеграційних вимог вимагає від майбутнього вчителя музичного мистецтва сформованого інтеграційно-педагогічного уміння, яке пов'язане з опануванням навчальних дисциплін циклу загальної та професійної підготовки на принципі міждисциплінарної інтеграції. Міждисциплінарний підхід в музично-

педагогічній освіті продукує комплексність формування інтегровано-педагогічних умінь майбутнього педагога-музиканта.

Інтегративний підхід – це система, базована на інтеграції як провідному принципі побудови сучасних навчальних технологій, методик, яка характеризується комплексністю, узагальненістю змісту шляхом взаємовпливу, взаємопроникнення і взаємозв'язку різних дисциплін (Бубряк, 2014). Цей підхід охоплює всі елементи освітнього процесу і сприяє ефективному формуванню особистості майбутніх фахівців.

Т. Бубряк дуже влучно стверджує, що використання термінів «інтеграція» та «інтегративний підхід» у психолого-педагогічній літературі надто вільне. Частіше за все ці терміни виступають наукоморфними синонімами слів «поєднання», «єдність», «комбінація», «сума» явищ та процесів, які відбуваються в одному контексті.

Із огляду на положення науковців ми можемо охарактеризувати два рівні реалізації інтеграційного підходу в системі вищої освіти, а саме: змістовий і технологічний.

У результаті реалізації інтегративного підходу в закладах вищої освіти на змістовому і технологічному рівнях утворюється єдине освітнє середовище для формування загальних і спеціальних компетентностей майбутніх фахівців, де відкриваються великі можливості для взаємопереходу, взаємодоповнення і взаємотрансформації. «Відповідно, зміст професійної освіти отримує більш широке в порівнянні з традиційним тлумаченням значення: воно об'єднує в собі весь набір різноякісних знань, умінь і навичок, якостей і властивостей, необхідних не тільки для виконання спеціальних функцій, але і для здійснення життєдіяльності людини. В результаті відбувається цілісний розвиток людини, вдосконалення всього його наявного і придбаного потенціалу» (Іванчук, 2004).

Також слушно зауважує американський дослідник Т. Родес, студент у процесі інтегрованої підготовки (протягом усього навчання в університеті) набуває властивості, яка «полягає в умінні будувати прості зв'язки між різними ідеями та досвідом, здатності поєднувати та переносити навчальний досвід у нові, складні ситуації, що виникають у контексті

академічного навчання і за його межами» (Rhodes T., 2010).

Професійну підготовку майбутніх фахівців до інтегрованої професійної діяльності розглядаємо як цілісну динамічну педагогічну систему, що передбачає спеціально організовану, керовану з боку викладачів навчальну діяльність, яка відображає специфіку педагогічної праці, професійних завдань, які необхідно вирішити випускнику педагогічного університету.

Розглянемо інтегрований підхід у професійній підготовці здобувачів освіти спеціальності А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво), який здійснює кафедра вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Робота кафедри спрямована на виховання професійної готовності здобувачів вищої освіти до сучасних вимог і викликів у мистецькій освіті, що передбачає формування базових знань про основні закономірності історико-культурного розвитку людства, широкої поінформованості у предметній галузі; ціннісних засад виконавсько-творчої, просвітницької діяльності; навичок використання різних форм та видів комунікації; аналізу світоглядних, соціально та особистісно значущих проблем; умінь та навичок проектування та організації урочної та позаурочної діяльності здобувачів середньої освіти; використання інноваційних технологій у процесі освітньої, виконавської діяльності; готовності організовувати музично-освітній процес з урахуванням індивідуально-психологічних та особистісних особливостей здобувачів середньої освіти різновікової категорії.

Кафедра успішно впроваджує інтегрований підхід до організації педагогічно-виконавської практики. Дана практика налаштовує здобувачів освіти на синтезування музично-педагогічних умінь. Саме в реальних умовах школи студент має можливість синтезувати свої знання та навички, застосовуючи їх у комплексі для вирішення освітніх завдань.

Упродовж терміну навчання майбутні вчителі музичного мистецтва, інтегрованого курсу «Мистецтво» поступово навчаються поєднувати знання та уміння, отримані в ході вивчення музично-теоретичних дисциплін (теорії та історії музики, гармонії, поліфонії, аналізу музичних форм), основного музичного

інструмента, постановки голосу, методики музичного виховання та інших мистецько-педагогічних дисциплін (Білозерська, Сізова, Кравцова, Белінська, Газінська, 2024).

Отже, аксіологічний підхід до інтеграції мистецьких дисциплін – як у межах самого мистецтва, так і в їхній взаємодії із соціокультурним простором – відкриває значні перспективи для науки. З огляду на це, професійна підготовка майбутніх педагогів має набувати виразного особистісного виміру, орієнтованого на формування системи цінностей здобувачів освіти. Лише інтегративно сформовані особистісні цінності можуть стати сутнісним показником професійної готовності до інтегрованої діяльності фахівця зі здобувачами середньої освіти і виконати функцію вищого критерію для орієнтації майбутнього педагога-музиканта в освітньому просторі.

Водночас системне впровадження принципу міждисциплінарної інтеграції забезпечує якісно новий рівень фахових знань, умінь і навичок майбутнього фахівця мистецьких дисциплін. Це дозволяє комплексно розв'язувати професійні завдання на основі синергії знань,

здобутих під час вивчення різноманітних освітніх компонент.

У цьому контексті практичним майданчиком для впровадження зазначених теоретичних засад виступає кафедра вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Проектуючи освітнє середовище для здобувачів спеціальності А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво), професорсько-викладацький склад кафедри чітко диференціює підходи до інтеграційних процесів. Залежно від етапу навчання та дидактичних завдань, у викладанні застосовуються різні рівні інтеграції взаємопов'язаних компонентів (педагогічних, виконавських, музично-теоретичних та методичних).

Для глибшого розуміння специфіки реалізації цих процесів у межах діяльності кафедри, розглянемо порівняльну характеристику базових інтеграційних принципів (див. табл. 1).

Таблиця 1

Рівні та принципи реалізації інтеграційних процесів у діяльності кафедри

Критерій порівняння	Принцип міжпредметної (часткової) інтеграції	Принцип міждисциплінарної (наскрізної / повної) інтеграції
Сутність підходу на кафедрі	Встановлення локальних зв'язків між окремими спорідненими предметами без руйнування їхніх автономних кордонів.	Глибоке взаємопроникнення знань, методів та технологій різних освітніх компонент для створення цілісного професійного знання.
Рівень реалізації в програмах	Тематичний / Синхронізаційний. Наприклад, узгодження споріднених тем у курсах «Історія музики», «Аналіз музичних творів» та «Сольфеджіо».	Системний / Концептуальний. Синтез вокально-хорових навичок, теоретичної бази та методики викладання під час педагогічної практики.
Результат для здобувача освіти	Формування стійких асоціативних зв'язків між художньо-естетичними явищами, розширення музичного кругозору.	Формування цілісної професійної компетентності, готовності до викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в умовах НУШ.
Практична спрямованість дій	Координація робочих програм викладачами кафедри (синхронізація вивчення стилів чи епох у часі).	Проектування наскрізних практико-орієнтованих завдань, де теоретичні знання миттєво трансформуються у виконавську майстерність.

Аналіз порівняльних характеристик свідчить, що міжпредметна (часткова) та міждисциплінарна (наскрізна) інтеграція не суперечать одна одній, а виступають взаємодоповнювальними етапами єдиного процесу фахового становлення студента. На початкових етапах підготовки діяльність кафедри зорієнтована переважно на міжпредметну інтеграцію. Вона виконує важливу фундаторську функцію, допомагаючи здобувачам освіти подолати ізольованість окремих дисциплін (наприклад, пов'язати теорію музики з історією стилів) та розширити загальний художній кругозір. На вищих етапах навчання (зокрема, під час проходження педагогічної практики) домінуючим стає принцип міждисциплінарної інтеграції. Він руйнує штучні бар'єри між суто виконавськими навичками (вокалом, диригуванням) та методичною теорією. Саме вихід на рівень наскрізної міждисциплінарної інтеграції забезпечує синергетичний ефект у навчанні. Це дозволяє трансформувати розрізнені знання здобувачів у цілісну професійну готовність до викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в реальних умовах сучасної школи, що є головним вектором роботи професорсько-викладацького складу кафедри.

Висновки. Таким чином, що професійна підготовка майбутнього вчителя мистецтва до інтегрованої діяльності вважаємо доцільним і необхідним, оскільки такий підхід на часі модернізації мистецької освіти та освіти зокрема, а також впровадження даного явища забезпечує єдине освітнє середовище для формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності.

Попри значну кількість наукових праць, проблема формування готовності майбутнього фахівця мистецької освіти до професійної діяльності на засадах інтеграції залишається недостатньо розробленою. Потребують подальшого уточнення сутність і структура такої готовності, критерії та показники її сформованості, а також педагогічні умови, що забезпечують ефективність інтегративної професійної підготовки в умовах сучасного закладу вищої освіти. Недостатньо дослідженими залишаються також питання використання цифрових технологій, міждисциплінарних методик та інноваційних форм організації мистецько-педагогічної діяльності у процесі професійного становлення майбутнього вчителя мистецтва.

Список використаних джерел

- Белінська, Т. В., & Ковальова, І. Б. (2025).** Особливості формування готовності майбутнього педагога-музиканта до інтегрованої професійної діяльності. Українське мистецтво у світовому культурному просторі: історія, сучасність та перспективи розвитку: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. 169-172. ВДПУ ім. М. Коцюбинського. <https://vspu.net/repository/index.php/uawcs/article/view/119/1193>
- Бех, І. Д. (2015).** Особистість на шляху до духовних цінностей [Монографія]. ІВЦ АЛД. <https://lib.iitta.gov.ua/717891/>
- Білозерська, Г. О., Сізова, Н. С., Кравцова, Н. Є., Белінська, Т. В., & Газінська, О. В. (2024).** Формування готовності майбутніх педагогів-музикантів до мистецької інноваційної діяльності. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, (97), 20-25. <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/9c014da1-40fb-4af9-8943-990252fe92a3>
- Бубряк, Т. Ю. (2014).** Інтегративний підхід у проектуванні професійної життєдіяльності особистості. Актуальні проблеми психології, 7(36), 51-58. <http://appsychology.org.ua/data/jrn/v7/i36/7.pdf>
- Іванчук, М. (2004).** Інтегрований підхід у навчанні і вихованні молодших школярів. Початкова школа, (9), 1-4.
- Коменський, Я. А. (2018).** Велика дидактика (М. В. Синиця, Перекл.). Мультимедійне видавництво Стрельбицького. (Оригінал опубліковано 1657).

- Масол, Л. М. (2020).** Інтегративні технології формування предметних компетентностей учнів початкової школи у процесі навчання інтегрованого курсу «Мистецтво». *Мистецтво та освіта*, 2(96), 2-9. <https://doi.org/10.32405/2308-8885-2020-2-2-9>
- Міністерство освіти і науки України. (2016).** Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- Олексюк, О. М., & Ткач, М. М. (2019).** Формування інтегративної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в соціокультурному середовищі закладу вищої освіти. *Професійна мистецька освіта*, (1), 45-52.
- Падалка, Г. М. (2008).** Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). *Освіта України*.
- Шевнюк, О. Л. (2012).** Культурологічний підхід у системі вищої мистецької освіти: теоретико-методологічний аспект [Докторська дисертація, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова].
- Rhodes, T. (2010).** Assessing outcomes and improving achievement: Tips and tools for using rubrics. *Association of American Colleges and Universities*.

References

- Belinska, T. V., & Kovaliova, I. B. (2025).** Features of forming the readiness of the future music teacher for integrated professional activity. In *Ukrainske mystetstvo u svitovomu kulturnomu prostori: istoriia, suitcases ta perspektyvy rozvytku: zb. materialiv Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (pp. 169-172). VDPU im. M. Kotsiubynskoho. <https://vspu.net/repository/index.php/uawcs/article/view/119/1193> [in Ukrainian].
- Bekh, I. D. (2015).** Personality on the way to spiritual values. *IVTs ALD*. <https://lib.iitta.gov.ua/717891/> [in Ukrainian].
- Bilozerka, H. O., Sizova, N. S., Kravtsova, N. Ye., Belinska, T. V., & Hazinska, O. V. (2024).** Forming the readiness of future music teachers for artistic innovative activity. *Naukovyi chasopys Ukrainkoho derzhavnogo universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Serii 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy*, (97), 20-25. <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/9c014da1-40fb-4af9-8943-990252fe92a3> [in Ukrainian].
- Bubriak, T. Yu. (2014).** Integrative approach in projecting the professional life of an individual. *Aktualni problemy psykholohii*, 7(36), 51-58. <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v7/i36/7.pdf> [in Ukrainian].
- Ivanchuk, M. (2004).** Integrated approach in training and education of primary school children. *Pochatkova shkola*, (9), 1-4. [in Ukrainian].
- Komenskyi, Ya. A. (2018).** *Great didactics* (M. V. Synytsia, Trans.). *Multymediine vydavnytstvo Strelbytskoho*. (Original work published 1657) [in Ukrainian].
- Masol, L. M. (2020).** Integrative technologies of forming subject competences of primary school students in the process of teaching the integrated course "Art". *Mystetstvo ta osvita*, 2(96), 2-9. <https://doi.org/10.32405/2308-8885-2020-2-2-9> [in Ukrainian].
- Ministry of Education and Science of Ukraine. (2016).** New Ukrainian school: conceptual principles of secondary school reform. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].
- Oleksiuk, O. M., & Tkach, M. M. (2019).** Formation of integrative competence of future music teachers in the socio-cultural environment of a higher education institution. *Profesiina mystetska osvita*, (1), 45-52. [in Ukrainian].
- Padalka, H. M. (2008).** Pedagogy of art (Theory and methods of teaching art disciplines). *Osvita Ukrainy*. [in Ukrainian].

Rhodes, T. (2010). Assessing outcomes and improving achievement: Tips and tools for using rubrics. Association of American Colleges and Universities.

Shevniuk, O. L. (2012). Culturological approach in the system of higher art education: theoretical and methodological aspect (Doctoral dissertation, National Pedagogical Dragomanov University)]. [in Ukrainian].

Про автора

Тетяна Белінська, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, E-mail: belinska_tet@ukr.net

About the Author

Tetiana Belinska, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, E-mail: belinska_tet@ukr.net